

מ. כשכנה שלמה את ביהמ"ק, בקשו להכניס ארון לבית קה"ק, דבקו שערים זה בזה, אמר שלמה עשרים וארבע רננות ולא נענה. ביהמ"ק שהוא המקום הנצחי שממנו האורה יוצאת לעולם, ויצאת האורה לעולם אינה נגמרת בתכליתה השלמה כ"א ע"י גדולתן של ישראל, ע"כ היה צריך ביהמ"ק שיבנה דוקא בהיות ישראל ג"כ עומדים בתכלית מעלתם הפרטית, בהצלחה גדולה היותר אפשרית בתור עם פרטי, כדי שיהיה הרושם נצחי, שהתכלית הכללית שתבא לעולם ע"י ישראל, לא תהיה נגמרת חלילה ע"י ביטול הפרטיות של עם ישראל והבלעותם בין האומות ע"י פיזורם, שבזה יודיעו שם ד' וכבודו בעולם. שאם הי' כן, הי' אפשר לביהמ"ק שיבנה גם בהיות מצב ישראל הפרטי בשפל. אלא שהיסוד הוא, שאמנם התכלית הכללית של הטובה האמיתית של האורה של אור ד' לכל באי עולם תצא ע"י ישראל, שיסוד הדבר הוא תלוי בביהמ"ק אבל הוא תלוי דוקא באופן שהמצב הפרטי של ישראל יהיה מצד לאומיותו הפרטית איתן ונשגב. ע"כ היה ראוי לזה רק שלמה, שימים טובים בהצלחה וכבוד לאומי כימי שלמה הראשונים לא היו לישראל מעולם, ואי אפשר שיהיו עד ימי המשיח במהרה בימינו. והנה בהרמת קרנם של ישראל, יש כאן ערך כפול: ענין אחד שהוא נותן רב כח לרגש הטבעי שבאדם להתגדר בו, והוא האהבה הלאומית. טבע האדם הוא שבשעה שהוא רואה את עמו מוצלח בכל טוב, גשמי ורוחני, שהוא קשור לו וחפץ מאד בהגדלתו והצלחתו. אבל דבר זה אינו כ"א רגש טבעי, שבנוי ע"פ נטיות גופניות שאפשר להבטל. אבל בישראל הרגש הזה מתאחד עם השכל היותר טהור, כי אמתת החכמה היא המביאה ליסוד אהבת ד' והחפץ בטוב הכלל כולו, שיהי' כבוד ד' לעולם ושישמח במעשיו. הנה בכל האומות שאין הגדולה שלהן מצד פרטיותן יכולה להיות אמצעית להביא את הטוב הכללי, אין הרגש שלהן מצד החיבה הלאומית הנמצאת בכלל האומה מתאחד עם השכל הטהור, אבל בישראל, אותו הרגש הלאומי הוא בסיס וכסא להעמדת החפץ של השכל הטהור, ואותה התכלית של החכמה האלהית הטהורה בטובת הכלל כולו, יוצאת לפעלהדוקא ע"י אמצעות של המילוי של הרגש הטבעי הישראלי, זהו הרגש של החפץ הנטוע לראות בטובת עם ד' אלה.

וההוראה של ההתאחדות הזאת, חיבור השכל עם הרגש, שהוא דבר מיוחד לישראל.

כי בכל אומה ולשון, מצד עצם החכמה הרוממה אין מתקוממת בה נטיתה הלאומית. ואם חכם גדול הצופה לדברים גדולים לכלל בראי ד' יהי' ג"כ דבק באהבת לאומו, אין זה מפני שעד מקום שהנטיה של חכמתו מגעת שם רגשו מגיע, כ"א מפני שהוא ג"כ עסוק בדברים שהם שפלים מערך חכמתו. אבל בישראל, שאותה התכלית שהשכל הטהור האלהי צופה היא מתקיימת דוקא ע"י ההתקיימות של ההצלחה היותר גדולה הלאומית. ע"כ הרגש עם השכל הוא בכלל האומה מחובר יחד, והשכל מחיה ומאיר את הרגש ונותן לו קיום והעמדה נצחית. העבודה בכללה, עבודת ד' המעשית היא בנוייה ע"פ אותם הכחות האנושיים שעל ידם הוא מקבל את האור האלהי בנפשו. ע"כ הרבה דברים מעבודה פונים אל הרגש כמו שיסוד התפילה בנוי על הרגש, ע"כ בכלל נקרא ביהמ"ק בית תפילה. אבל לא תחשוב שהרגש לבדו הוא הפועל, לא, כ"א הרגש עצמו הוא מונהג ע"פ העומק השכלי שמחייב כך שיהיה הרגש פונה למטרתו באלו הדרכים. ע"כ היתה ההשלמה הדרושה לקדושת ביהמ"ק ע"י הכנסת הארון, ארון הברית, ששם יסוד התורה שהיא האורה השכלית לכל העולם כולו, שיהיה נכנס בבית קודש הקדשים, מקום מרכז קדושת העבודה שהיא יסוד השלמת הרגש בתכלית רוממותו.

אבל ההערה נחוצה מאד, כי כל זמן שאין האדם עומד בתכלית מעלתו הוא אות שעדיין יש דברים רבים החוצצים אצלו בין הרגש והשכל, שהרגש פונה במסילה אחרת ונוטה מדרך השכל. ע"כ יש בדרכיו חסרונות, והסוף בא לידי מעידה ונפילה, בין בחיי הפרט בין בחיי הכלל. ע"כ כיון שעכ"פ עוד לא בא אז העולם לשלימותו, והמצב הנעלה של ישראל הי' רק לפי שעה, ובתוך עומק הנפש היה גנוז יסוד של הירוס שיצא אח"כ לפועל בעונותינו, ע"כ לא היה ראוי שיכנס הארון לבית קה"ק מצד עצם מצב העם אז, שעם כל מעלתם לא נטהר עדיין רגשם ולא נתעלה כל כך שכלם עד שיוכלו להיות עולים בחוברת, שהרגש לא ישאף כ"א למה שהשכל הטהור ראוי שיסכים אליו, והשכל כ"כ יהיה מבורר עד שיהיה בידו לברר את כל הנטיות הרגשיות לפרטיותן והדרכים להשיג אותן באופן טוב וישר באין שום תקלה וירידה ורחינות. הכהנים המה עומדים להאיר לעם, לחבר את טהרת הרגש עם השכל. ע"כ גם עבודת ד' שבמקדש, גם העבודה השכלית של ההוראה עליהם מוטלת. ובשביל אותו הצורך שיש לחבר בישראל הרגש עם השכל, הוצרכו להיות הכהנים נבדלים מעסקים חומרניים, ע"כ לא ניתן להם חלק בארץ. ולעומתם ניתן להם כ"ד מתנות כהונה מהעם, להורות שאמנם העם כולו שהרגש מתפשט בכללו הוא מחובר עם השכל, במה שע"י מתנותיו עומד אותו החלק המבריא ומחבר את הרגש עם השכל בעיסוקו בתורה גם בעבודה, ומזה החלק יתעלה העם כולו. ע"כ יש תקוה באותם הכ"ד רתוקות של הכ"ד מתנות כהונה שעל ידן יוצא אל הפועל אותו החיבור הגנוז בכח האומה, שמצדו ראוי הוא הארון השכלי האלהי, להכנס לבית קה"ק מקום קדושת הרגש האלהי, ע"כ אמר כ"ד רננות. אמנם לא נענה, כמענה שעדיין לא באנו עד היסוד, והשפעת הכהונה אינה מספקת לעצמה את כל המעלה של כללות האומה אם לא יתחבר עמה עוד יסוד נעלה, שבידו יש כח הקיום והעז.